

NEWSLETTER DYDAKTYCZNY

UNIwersytetu Medycznego
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU

Szanowni Państwo,

Jest mi niezwykle miło już po raz ósmy zachęcić Państwa do lektury Newslettera Dydaktycznego UMP – jednocześnie pierwszego numeru publikowanego w roku akademickim 2018/2019. Roku, który dla całej społeczności akademickiej – pracowników naukowo-dydaktycznych, administracyjnych i studentów – będzie rokiem przełomowym. Wejście w życie, 1 października 2018r., nowej **Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce** spowodowało konieczność wprowadzenia „rewolucyjnych” zmian i nowych rozwiązań we wszystkich obszarach działalności Uczelni. Ten rok będzie z pewnością rokiem wytężonej pracy i od wszystkich nas wymagać będzie szczególnego zaangażowania.

Tymczasem jednak zapraszam do zapoznania się z Newsletterem Dydaktycznym nr 8, którego poświęciliśmy, z jednej strony - podsumowaniu działań projakościowych podejmowanych w poprzednim roku akademickim 2017/2018, z drugiej – najważniejszym kwestiom związanym z dydaktyką i jej jakością oraz nowym procedurom dokonywania ocen jakości kształcenia przez Polską Komisję Akredytacyjną, kwestiom, na które powinniśmy zwrócić szczególną uwagę w najbliższym czasie, a które wynikają z przepisów nowej Ustawy. Ponadto w tym numerze znajdą Państwo również krótką notatkę z Centrum Symulacji Medycznej oraz ciekawy artykuł na temat **feedbacku** – skutecznej metody pracy ze studentem opartej na informacji zwrotnej.

Życząc przyjemnej i owocnej lektury,

Prof. dr hab. Ryszard Marciniak

Prorektor ds. Dydaktyki i Kształcenia Podyplomowego

Podsumowanie działań projakościowych 2017/2018

W minionym roku akademickim udało nam się zakończyć działania, nad którymi prace rozpoczęły się już w roku 2016/2017, a które znacznie wpłyną na poprawę i doskonalenie jakości kształcenia na UMP.

Poniżej prezentujemy te najważniejsze...

➤ Sylabus elektroniczny

Opracowanie **Systemu Elektronicznego Przewodnika Dydaktycznego** ugruntowało pozycję UMP w gronie uczelni o najwyższych standardach kształcenia. Jest to niewątpliwie najważniejszy projekt projakościowy opracowany w roku akademickim 2017/2018. Prace nad jego przygotowaniem trwały niemalże rok, w proces zaangażowany – oprócz przedstawicieli Uczelnianego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia było szereg osób i jednostek ogólnouczelnianych, w tym Dział Kształcenia, Dział Analiz i Rozwoju czy Centrum Nauczania w Języku Obcym. Do wypełnienia w tym roku akademickim będzie ponad 3000 sylabusów dla wszystkich kierunków studiów, wszystkich poziomów kształcenia i profili.

Do najważniejszych zalet systemu należy:

- unifikacja sposobu opisu przedmiotów,
- możliwość generowania matryc pokrycia efektów uczenia się,
- możliwość analizy danych w oparciu o sylabusy.

Mamy świadomość, że system nie jest doskonały i wymaga dopracowania oraz wdrożenia nowych rozwiązań. Zgłaszają Państwo szereg konstruktywnych uwag do EDP oraz propozycje udoskonalenia systemu. Deklarujemy, że wszystkie zostaną rozpatrzone i przeanalizowane. W konsultacji z administratorem systemu oraz programistami – postaramy się wdrożyć modyfikacje do EDP jeszcze w tym roku akademickim tak, by w kolejnym - 2019/2020 system działał bez zarzutu i w pełni odpowiadał na Państwa zapotrzebowanie.

Jednocześnie przypominamy, że Dział Kształcenia służy pomocą w rozwiązaniu bieżących problemów merytorycznych wynikających z wdrożenia systemu Elektronicznego Przewodnika Dydaktycznego.

➤ E-learning

Promocja zajęć realizowanych ze wsparciem metod i technik kształcenia na odległość to kolejny projekt realizowany w UMP mający na celu udoskonalenie i unowocześnienie jakości kształcenia. Uchwalenie w dniu 29 listopada 2017r. **Regulaminu organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość** (uchwała Senatu 232/2017) zapoczątkowało proces, który w tym roku akademickim będzie rozwijany. Decyzją JM Rektora prof. dr hab. Andrzeja Tykarskiego na stanowisko **Pełnomocnika ds. kształcenia na odległość** powołana została dr Magdalena Cerbin-Koczorowska, której zadaniem - w związku z intensyfikacją działań na rzecz upowszechniania tej metody dydaktycznej, będzie między innymi koordynowanie prac nad opracowaniem i wdrożeniem platformy e-learningowej UMP oraz nadzór nad pracami związanymi z zaprojektowaniem i utworzeniem profesjonalnego studia nagrań.

➤ Ankietyzacja

Rok akademicki 2017/2018 to również rok istotnych zmian w procedurze ankietyzacji. Zmieniliśmy i unowocześniliśmy system przesyłania i publikacji danych oraz prezentacji wyników ankiet. Arkusze ankietyzacyjne zostały skrócone, jednocześnie dodano moduł oceny pracy dydaktycznej nauczycieli prowadzących zajęcia (uchwała nr 136/2017 Senatu UMP z dnia 28 czerwca 2017r.). Swoje opinie dotyczące jakości procesu dydaktycznego na Uczelni, oprócz studentów polskojęzycznych, po raz pierwszy mogli wyrazić także studenci kierunków anglojęzycznych oraz uczestnicy studiów doktoranckich. Ze względu na specyfikę zajęć, osobne zestawy pytań opracowane zostały dla takich przedmiotów jak język obcy i wychowanie fizyczne. Ankietyzacja za rok akademicki 2017/2018 zakończona została 15 października 2018r. i obecnie Pełnomocnik ds. Ankietyzacji przy wsparciu Działu Kształcenia opracowuje wyniki ankiet do dalszej analizy.

➤ Hospitacje zajęć dydaktycznych

Na rok akademicki 2017/2018 przygotowano oraz uchwalono zmiany do **Procedury przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych** (Zarządzenie nr 103/17 Rektora UMP z dnia 6 września 2017r. W tym samym roku **Protokół hospitacji zajęć dydaktycznych** doczekał się swojej wersji w języku angielskim i od tego czasu możliwe stało się prowadzenie hospitacji również na zajęciach prowadzonych dla studentów kierunków anglojęzycznych.

➤ Program „Mistrzowie Dydaktyki”

Rozpoczęty w czerwcu 2018r. projekt „**Mistrzowie Dydaktyki**” - realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, wszedł w tym roku akademickim w fazę realizacji. Nasza Uczelnia znalazła się wśród wybranych uczelni, rekomendowanych do udziału w tym projekcie. Przypomnijmy, że w ramach projektu „Mistrzowie Dydaktyki” trzydziestu zrekrutowanych przez UMP nauczycieli akademickich będzie miało możliwość uczestniczenia w szkoleniach studyjnych z zakresu stosowania nowoczesnych i innowacyjnych metod dydaktycznych opartych na tutoringach na wybranych uczelniach europejskich znajdujących się w pierwszej setce rankingu szanghajskiego, a następnie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem tej metody z wybraną grupą studentów naszej Uczelni. 30 października tego roku odbyło się pierwsze spotkanie informacyjno-organizacyjne z uczestnikami projektu połączone z wykładem z zakresu metody dydaktycznej opartej na tutoringach.

KONSTITUCJA DLA NAUKI - najważniejsze zmiany w obszarze dydaktyki Ustawy 2.0

Podobnie jak dla wszystkich sfer działalności Uczelni, tak i całego procesu kształcenia, rok akademicki 2018/2019 będzie rokiem pełnym wyzwań i przygotowań do opracowania i wdrożenia zmian wynikających z uchwalenia tzw. Konstytucji dla Nauki, czyli nowej Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. [Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce](#) (Dz. U. 2018, poz. 1668). Wsparcie organizacyjne i wdrożeniowe w okresie przejściowym zapewnić ma Ustawa z 3 lipca 2018r. – [Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce](#) (Dz. U. 2018, poz. 1669).

Na następnej stronie prezentujemy najważniejsze zmiany okresu przejściowego w obszarze dydaktyki i kształcenia.

Do 30 września 2019r.:

- wszystkie kierunki prowadzone na UMP powinny zostać przyporządkowane do dyscyplin naukowych, zgodnie z [Rozporządzeniem MNiSW z 20 września 2018r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych](#) (DZ.U. 2018. Poz. 1818),
- kierunki o tej samej nazwie, profilu i poziomie studiów powinny zostać połączone zgodnie z zapisami art. 214 Ustawy wprowadzającej,
- programy studiów dla naborów rozpoczynających się w roku akademickim 2019/2020 powinny zostać dostosowane do wymogów nowej Ustawy. Wytyczne dla tych zmian określone zostały w [Rozporządzeniu z dnia 27 września 2018r. w sprawie studiów](#) (Dz. U. 2018, poz. 1861).

W związku z wprowadzeniem nowych przepisów wynikających z Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce zmiany wymagają także regulacje wewnętrzne z obszaru szeroko pojętego kształcenia. Konieczne będzie rozpoczęcie prac nad zmianą następujących dokumentów:

- *Regulamin Studiów,*
- *Wytyczne w zakresie projektowania i ustalania programów kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów jednolitych magisterskich,*
- *Regulamin przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych,*
- *Procedura ankietyzacji,*
- *Regulamin Potwierdzania Efektów Uczenia się*
- *Regulamin Organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.*

Zmiana koncepcji oceny jakości kształcenia

Nowa Ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce wprowadziła również zmiany w procedurach ewaluacji jakości kształcenia na studiach i w kompetencjach Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Zgodnie z nowymi przepisami ewaluacja jakości programu studiów i kształcenia na kierunku dokonywana będzie w ramach *oceny programowej PKA*, a całościowa ocena działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na uczelni – w ramach *oceny kompleksowej PKA*.

Poniżej przedstawiamy podstawowe kryteria poszczególnych kategorii ocen:

➤ Ocena programowa (art. 242 nowej Ustawy):

1. Ocena programowa polega na cyklicznej ocenie jakości kształcenia na kierunku studiów.
2. Przeprowadzając ocenę programową, bierze się pod uwagę w szczególności:
  - 1) programy studiów i standardy kształcenia;
  - 2) kadre dydaktyczną i naukową;
  - 3) infrastrukturę wykorzystywaną do realizacji programu studiów;
  - 4) współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
  - 5) umiędzynarodowienie;
  - 6) wsparcie studentów w procesie uczenia się.
3. Ocenę programową przeprowadza się z inicjatywy PKA, na wniosek uczelni lub niezwłocznie na wniosek ministra.
4. Ocena programowa kończy się wydaniem oceny pozytywnej albo negatywnej.
5. Pozytywna ocena programowa jest wydawana na okres do 6 lat.
6. Jeżeli uczelnia uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie oceny programowej, wydaje się ocenę negatywną.

➤ Ocena kompleksowa (art. 243 nowej Ustawy):

1. Ocena kompleksowa polega na ocenie działań na rzecz zapewniania jakości kształcenia w uczelni.
2. Przeprowadzając ocenę kompleksową, bierze się pod uwagę w szczególności skuteczność działań na rzecz zapewniania jakości kształcenia w uczelni we wszystkich dziedzinach, w których prowadzone jest kształcenie.
3. Ocenę kompleksową przeprowadza się na wniosek uczelni posiadającej wyłącznie pozytywne oceny programowe albo pozytywną ocenę kompleksową.
4. PKA podejmuje decyzję o przeprowadzeniu oceny kompleksowej albo odmowie jej przeprowadzenia z uwzględnieniem wyników ocen programowych.
5. Ocena kompleksowa kończy się wydaniem oceny pozytywnej albo odmową wydania oceny pozytywnej.
6. Pozytywna ocena kompleksowa jest wydawana na okres od 3 do 8 lat.
7. PKA, wydając pozytywną ocenę kompleksową, może wskazać dziedziny, w których jakość kształcenia jest szczególnie wysoka. W okresie, o którym mowa w ust. 6, na kierunkach studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach tych dziedzin nie przeprowadza się oceny programowej, chyba że z wnioskiem o jej przeprowadzenie wystąpi minister.
8. W przypadku odmowy wydania pozytywnej oceny kompleksowej, uczelnia nie może wystąpić o przeprowadzenie takiej oceny przez okres 5 lat, chyba że PKA wskaże krótszy termin.

Do dnia opracowania niniejszego Newsletteru rozporządzenie regulujące zasady przeprowadzania oceny kompleksowej nie zostało jeszcze wydane, natomiast zasady oceny programowej określone zostały w [Rozporządzeniu MNiSW z dnia 12 września 2018r. w sprawie kryteriów oceny programowej](#) (Dz. U. 2018, poz. 1787).

Wychodząc naprzeciw coraz częstszym trudnościom z uzyskaniem zgody pacjentów na udział w zajęciach dydaktycznych chcemy zachęcić do włączenia do prowadzonych przez Państwa zajęć ze studentami UMP różnego rodzaju metod symulacji medycznej, które dostępne będą w nowej siedzibie **Centrum Symulacji Medycznej**, mieszczącym się przy ul. Rokietnickiej 7. Oprócz symulacji niskiej (trenażery) oraz wysokiej (fantomy) wierności, istnieć także będzie możliwość prowadzenia zajęć z „pacjentami-aktorami” (tzw. Symulowanymi Pacjentami, SP).

Dotychczas ponad 20 osób, chętnych do tego by wspomóc nauczanie na naszej Uczelni, odbyło zarówno szkolenie aktorskie pod okiem reżysera, jak i nabyło umiejętności oceny postępowania studenta i udzielania informacji zwrotnej. Zatem ta grupa SP została w pełni przygotowana do tego, aby brać udział w zajęciach doskonalących tzw. umiejętności nietechniczne (w tym m.in.: komunikację z pacjentem oraz przekazywanie różnego rodzaju trudnych informacji), jak również badanie przedmiotowe oraz wybrane procedury medyczne.

Dnia 09.10.2018r. odbyło się także pierwsze szkolenie dla nauczycieli akademickich zainteresowanych współpracą z SP podczas zajęć dydaktycznych. Mamy nadzieję, że nauczyciele wyposażeni w wiedzę i umiejętności pracy tą nową „metodą” nauczania, udoskonalą prowadzone zajęcia, co - w niedalekiej przyszłości, przyniesie poprawę jakości opieki nad pacjentami przez przedstawicieli wszystkich zawodów medycznych.

Planowane są kolejne edycje w/w szkolenia, osoby zainteresowane włączeniem Symulowanych Pacjentów do zajęć dydaktycznych są proszone o wcześniejszy kontakt symulacjapacjent@ump.edu.pl.

Czy wiesz, że...

... **feedback to nie tylko udzielanie informacji zwrotnej?** Mimo że oba pojęcia są traktowane jako synonimy, mówiąc o *feedbacku* szczególnie podkreśla się potrzebę zachowania dwukierunkowego przepływu informacji. Oprócz rad i wskazówek udzielonych przez nauczyciela, dużą wagę przykładają się do **autorefleksji** dokonywanej przez studenta. Poświęcenie czasu na feedback ma niezwykłą wartość edukacyjną, ponieważ oprócz roli doradczej, daje studentowi szansę na:

- przeanalizowanie podjętych działań;
- podjęcie próby zidentyfikowania zarówno poprawnie wykonanych zadań, jak i ewentualnych błędów;
- samodzielne sformułowanie rozwiązań dla napotkanych problemów oraz
- skonsultowania tych rozwiązań z nauczycielem.

Nauczyciel udzielający feedbacku **pomaga studentowi zrozumieć**, które z prezentowanych przez niego zachowań są właściwe, a które powinny zostać zmodyfikowane. Zmotywowanie studenta do zastanowienia się i zaprezentowania własnych pomysłów i opinii oraz odniesienie się do nich w trakcie dalszej rozmowy jest skuteczniejszą metodą edukacyjną niż szybkie dostarczenie gotowych rozwiązań. Co ciekawe, jest też niezwykle pożądane przez studentów.

Opracowania w kolejnych Newsletterach poświęcone będą właśnie tematyce feedbacku - zachęcamy do lektury, a niecierpliwych zapraszamy do zapoznania się z dodatkowymi materiałami.

Dla żądnych wiedzy:

[Dwanaście kroków do budowania relacji z wykorzystaniem feedbacku](#)

**Zapraszamy do zadawania pytań, dzielenia się opiniami lub wątpliwościami.
Czekamy na Państwa propozycje pod niżej podanymi adresami mailowymi.**

NEWSLETTER DYDAKTYCZNY UMP

Dział Kształcenia
dzialksztalcenia@ump.edu.pl

Katedra i Zakład Edukacji Medycznej
kizem@ump.edu.pl